

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 19. decembra 2019*

„Predhodno odločanje – Usklajevanje nekaterih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi – Direktiva 2001/29/ES – Člen 3(1) – Pravica priobčitve del javnosti – Dajanje na voljo – Člen 4 – Pravica distribuiranja – Izčrpanje – Elektronske knjige – Virtualni trg ‚rabljenih‘ elektronskih knjig“

V zadevi C-263/18,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo rechtbank Den Haag (sodišče v Haagu, Nizozemska) z odločbo z dne 28. marca 2018, ki je prispela na Sodišče 16. aprila 2018, v postopku

Nederlands Uitgeversverbond,

Groep Algemene Uitgevers

proti

Tom Kabinet Internet BV,

Tom Kabinet Holding BV,

Tom Kabinet Uitgeverij BV,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, R. Silva de Lapuerta, podpredsednica, A. Arabadjiev, predsednik senata, A. Prechal, predsednica senata, M. Vilaras, P. G. Xuereb, predsednika senata, L. S. Rossi, predsednica senata, I. Jarukaitis, predsednik senata, E. Juhász, M. Ilešič (poročevalec), J. Malenovský, C. Lycourgos in N. Piçarra, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Szpunar,

sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 2. aprila 2019,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Nederlands Uitgeversverbond in Groep Algemene Uitgevers C. A. Alberdingk Thijm, C. F. M. de Vries in S. C. van Velze, advocaten,

* Jezik postopka: nizozemščina.

- za Tom Kabinet Internet BV, Tom Kabinet Holding BV in Tom Kabinet Uitgeverij BV T. C. J. A. van Engelen in G. C. Leander, advocaten,
- za belgijsko vlado J.-C. Halleux in M. Jacobs, agenta,
- za češko vlado M. Smolek in J. Vlácil, agenta,
- za dansko vlado P. Ngo, S. Wolff in J. Nymann-Lindegren, agenti,
- za nemško vlado M. Hellmann, U. Bartl, J. Möller in T. Henze, agenti,
- za špansko vlado A. Rubio González in A. Sampol Pucurull, agenta,
- za francosko vlado D. Colas in D. Segoin, agenta,
- za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj s F. De Luco, avvocato dello Stato,
- za portugalsko vlado L. Inez Fernandes, M. Figueiredo in T. Rendas, agenti,
- za vlado Združenega kraljestva S. Brandon in Z. Lavery, agenta, skupaj z N. Saunders, QC,
- za Evropsko komisijo J. Samnadda, A. Nijenhuis in F. Wilman, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 10. septembra 2019

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 2, člena 4(1) in (2) ter člena 5 Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med združenjema Nederlands Uitgeversverbond (v nadaljevanju: NUV) in Groep Algemene Uitgevers (v nadaljevanju: GAU) na eni strani ter družbami Tom Kabinet Internet BV (v nadaljevanju: Tom Kabinet), Tom Kabinet Holding BV in Tom Kabinet Uitgeverij BV na drugi v zvezi s ponujanjem spletne storitve virtualnega trga „rabljenih“ e-knjig.

Pravni okvir

Mednarodno pravo

- 3 Svetovna organizacija za intelektualno lastnino (SOIL) je 20. decembra 1996 v Ženevi sprejela Pogodbo SOIL o avtorski pravici (v nadaljevanju: MSOILAP), ki je bila v imenu Evropske skupnosti potrjena s Sklepom Sveta 2000/278/ES z dne 16. marca 2000 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 33, str. 208) in je za Evropsko unijo začela veljati 14. marca 2010 (UL 2010, L 32, str. 1).
- 4 Člen 6 MSOILAP, naslovljen „Pravica do distribuiranja“, v odstavku 1 določa:

„Avtorji književnih in umetniških del uživajo izključno pravico dovoljevati, da izvirnik in primerki njihovih del postanejo dostopni javnosti s prodajo ali drugačnim prenosom lastninske pravice.“

- 5 Člen 8 te pogodbe, naslovljen „Pravica do javne priobčitve“, določa:

„Brez vpliva na določbe točke (ii) prvega odstavka 11. člena, točk (i) in (ii) prvega odstavka 11. bis člena, točke (ii) prvega odstavka 11. ter člena, točke (ii) prvega odstavka 14. člena in prvega odstavka 14. bis člena Bernske konvencije avtorji književnih in umetniških del uživajo izključno pravico dovoljevati vsako javno priobčitev svojih del po žici ali brezžično, vključno s tem, da postanejo njihova dela dostopna javnosti na način, ki omogoča posameznikom dostop do njih s kraja in v času, ki ju sami izberejo.“

- 6 Skupne izjave v zvezi z MSOILAP (v nadaljevanju: skupne izjave) so bile 20. decembra 1996 sprejete na diplomatski konferenci.

- 7 V skupnih izjavah, ki se nanašajo na člena 6 in 7 te pogodbe, je navedeno:

„Pojma ‚primerki‘ in ‚izvirnik in primerki‘, kakor se uporabljata v teh členih, za katere velja pravica do distribuiranja in dajanja v najem po navedenih členih, se nanašata izključno na posnete primerke, ki se lahko dajo v promet kot materialni predmeti.“

Pravo Unije

Direktiva 2001/29

- 8 V uvodnih izjavah 2, 4, 5, 9, 10, 15, od 23 do 25, 28 in 29 Direktive 2001/29 je navedeno:

„(2) Evropski svet, ki se je 24. in 25. junija 1994 sestal na Krfu, je poudaril potrebo po oblikovanju splošnega in prožnega pravnega okvira na ravni Skupnosti, ki bo omogočal razvoj informacijske družbe v Evropi. Ta med drugim zahteva obstoj notranjega trga za nove proizvode in storitve. Pomembna zakonodaja Skupnosti, ki bo omogočila takšen pravni okvir, je že sprejeta oziroma se sprejema. Avtorska in sorodne pravice igrajo pomembno vlogo v tem kontekstu, saj varujejo in spodbujajo razvoj ter trženje novih proizvodov in storitev ter oblikovanje in izkoriščanje njihove ustvarjalne vsebine.

[...]

(4) Usklajena pravna ureditev avtorske in sorodnih pravic bo zaradi večje pravne varnosti in hkrati z zagotavljanjem visoke stopnje varstva intelektualne lastnine omogočala naložbe v ustvarjalnost in inovacije vključno z omrežno infrastrukturo, kar bo posledično vodilo k rasti in povečani konkurenčnosti evropske industrije tako na področju ponudbe vsebine in informacijske tehnologije kot bolj splošno v celi vrsti industrijskih in kulturnih sektorjev. To bo zagotavljalo zaposlovanje in spodbujalo ustvarjanje novih delovnih mest.

(5) S tehnološkim razvojem so se možnosti za ustvarjanje, izdelavo in izkoriščanje povečale in postale bolj raznolike. Čeprav novi koncepti za varstvo intelektualne lastnine niso potrebni, je treba trenutno veljavno zakonodajo o avtorski in sorodnih pravicah prilagoditi in dopolniti, da bo ustrezala ekonomskih realnostim, kot so nove oblike izkoriščanja.

[...]

(9) Vsakršno usklajevanje avtorske in sorodnih pravic mora temeljiti na visoki stopnji varstva, kajti takšne pravice so za intelektualno ustvarjanje bistvenega pomena. Njihovo varstvo pomaga zagotoviti ohranjanje in razvoj ustvarjalnosti v interesu avtorjev, izvajalcev, producentov, potrošnikov, kulture, industrije in javnosti nasploh. Intelektualna lastnina se torej prizna kot sestavni del lastnine.

(10) Če naj avtorji ali izvajalci nadaljujejo z ustvarjalnim in umetniškim delom, morajo za uporabo svojega dela prejeti primerno nagrado, prav tako pa tudi producenti, da lahko to delo financirajo. V proizvodnjo proizvodov, kot so fonogrami, filmi ali multimedijški izdelki, ter opravljanje storitev, kot so storitve „na zahtevo“, je treba precej investirati. Zadostno pravno varstvo pravic intelektualne lastnine je nujno, če se želi zagotoviti takšno nagrajevanje in zagotoviti možnost za zadovoljive donose na te investicije.

[...]

(15) Diplomatska konferenca, ki se je odvijala pod pokroviteljstvom Svetovne organizacije za intelektualno lastnino [(SOIL)] decembra 1996, je vodila k sprejetju dveh novih pogodb, „Pogodbe [SOIL] o avtorski pravici“ in „Pogodbe [SOIL] o izvedbah in fonogramih“, ki pokrivata varstvo avtorjev oziroma izvajalcev in proizvajalcev fonogramov. [...] Ta direktiva je namenjena tudi uresničevanju številnih novih mednarodnih obveznosti.

[...]

(23) S to direktivo naj se nadalje uskladi avtorjeva pravica do priobčitve javnosti. To pravico je treba razumeti v širokem pomenu, ki zajema vsakršno priobčitev javnosti, ki ni prisotna na kraju izvora priobčitve. Ta pravica naj zajema vsako tovrstno oddajanje ali retransmisijo dela v javnost po žici ali na brezžični način, vključno z radiodifuznim oddajanjem. Ta pravica naj ne zajema nobenih drugih dejanj.

(24) Pravico dajanja na voljo javnosti predmeta, na katero se nanaša člen 3(2), je treba razumeti tako, da zajema vsa dejanja dajanja takšnega predmeta na voljo pripadnikom javnosti, ki niso prisotni na kraju izvora dejanja objave, in da ne zajema nobenih drugih dejanj.

(25) Pravno negotovost v zvezi z naravo in stopnjo varstva dejanj prenosa na zahtevo preko mreže avtorsko-pravno varovanih del in predmetov, ki jih varujejo sorodne pravice, je treba preseči tako, da se poskrbi za usklajeno varstvo na ravni Skupnosti. Treba je pojasniti, da morajo imeti imetniki pravic, kot jih določa ta direktiva, izključno pravico dajanja na voljo javnosti avtorsko-pravno varovanih del ali katerega koli predmeta sorodnih pravic preko interaktivnih prenosov na zahtevo. Takšen interaktivni prenos na zahtevo opredeljuje dejstvo, da imajo lahko pripadniki javnosti do njega dostop na kraju in v času, ki ju sami izberejo.

[...]

(28) Avtorsko-pravno varstvo pravic po tej direktivi vključuje izključno pravico nadzora distribuiranja dela, utelešenega v materialnem predmetu. Prva prodaja izvirnika ali primerkov dela s strani imetnika pravice ali z njegovim privoljenjem v Skupnosti izčrpa pravico do nadzora ponovne prodaje tega predmeta v Skupnosti. Ta pravica se ne sme izčrpati za izvirnik ali primerke, ki ga proda zunaj Skupnosti imetnik pravic ali kdo drug z njegovim privoljenjem. Najemno pravico in pravico posojanja za avtorje vzpostavlja Direktiva [Sveta 92/100/EGS z dne 19. novembra 1992 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski, na področju intelektualne lastnine (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 120)]. Pravica distribuiranja, ki jo zagotavlja ta direktiva, ne vpliva na določbe v zvezi z najemno pravico in pravico posojanja, ki ju vsebuje Poglavje I navedene direktive.

(29) Vprašanje izčrpanja se ne pojavi v primeru storitev, še posebej sprotnih [spletnih] storitev. To velja tudi v primeru fizičnega primerka dela ali predmeta sorodnih pravic, ki ga je izdelal uporabnik takšne storitve s privoljenjem imetnika pravic. Enako torej velja za najem in posojanje izvirnika in primerkov del ali predmetov sorodnih pravic, ki so po naravi storitve. Za razliko od CD-ROM ali CD-I, kjer je intelektualna lastnina fiksirana na materialnem nosilcu, namreč na posamičnem blagu, je vsaka sprotna [spletna] storitev pravzaprav dejanje, ki naj bo pogojeno z dovoljenjem, kjer to predvideva avtorska ali sorodna pravica.“

9 Člen 2 Direktive 2001/29, naslovljen „Pravica reproduciranja“, določa:

„Države članice predvidijo za spodaj naštete izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo, neposredno ali posredno, začasno ali stalno, reproduciranje na vsak način in v vsaki obliki, v celoti ali deloma:

(a) avtorjem za njihova dela;

[...]“

10 Člen 3 te direktive, naslovljen „Pravica priobčitve del javnosti in pravica do dajanja na voljo javnosti predmetov sorodnih pravic“, v odstavkih 1 in 3 določa:

„1. Države članice predvidijo za avtorje izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo vsakršno obliko priobčenja njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način, vključno z dajanjem svojih del na voljo javnosti tako, da imajo člani javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami.

[...]

3. Pravice iz odstavka 1 in 2 se ne izčrpajo z nobenim dejanjem priobčitve javnosti oziroma dajanja na voljo javnosti, kot ju določa ta člen.“

11 Člen 4 navedene direktive, naslovljen „Pravica distribuiranja“, določa:

„1. Države članice predvidijo za avtorje v zvezi z izvirnikom ali primerki del izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo kakršno koli javno distribuiranje s prodajo ali drugače.

2. Pravica distribuiranja se v Skupnosti ne izčrpa v zvezi z izvirnikom ali primerki dela, razen kadar se prva prodaja ali drug prenos lastništva tega predmeta v Skupnosti izvrši s strani imetnika pravic ali z njegovim privoljenjem.“

12 Člen 5 Direktive 2001/29 z naslovom „Izjeme in omejitve“ v odstavku 1 določa:

„Začasna dejanja razmnoževanja iz člena 2, ki so prehodna ali spremljevalna ter so sestavni in bistveni del tehnološkega procesa in katerih edini namen je omogočiti:

(a) prenos po omrežju med tretjimi strankami po posredniku, ali

(b) zakonito uporabo

dela ali predmeta sorodnih pravic, ki naj se izvede in ki nima nobenega neodvisnega ekonomskega pomena, so izvzeta iz pravice reproduciranja, ki jo določa člen 2.“

Direktiva 2009/24/ES

- 13 Člen 4 Direktive 2009/24/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o pravnem varstvu računalniških programov (kodificirana različica) (UL 2009, L 111, str. 16), naslovljen „Dejanja, za katera je potrebno dovoljenje“, določa:

„1. Če ni v členu 5 in 6 drugače določeno, ima imetnik pravice v smislu člena 2 izključno pravico, da stori ali dovoli storiti:

[...]

(c) vsako obliko distribuiranja javnosti izvirnika računalniškega programa ali njegovih kopij, vključno z dajanjem v najem

2. S prvo prodajo kopije računalniškega programa v Skupnosti s strani imetnika pravice ali z njegovim dovoljenjem je pravica distribuiranja za to kopijo v Skupnosti izčrpana z izjemo pravice do nadzora nadaljnjega dajanja programa ali njegove kopije v najem.“

Nizozemsko pravo

- 14 Člen 1 Auteurswet (zakon o avtorski pravici) z dne 23. septembra 1912 v različici, ki se uporablja v sporu o glavni stvari (v nadaljevanju: zakon o avtorski pravici), določa:

„Avtorska pravica je izključna pravica avtorja književnega, znanstvenega ali umetniškega dela ali njegovega pravnega naslednika, da v skladu z zakonskimi omejitvami to delo objavi ali reproducira.“

- 15 Člen 12(1) zakona o avtorski pravici določa:

„Za priobčitev književnega, znanstvenega ali umetniškega dela javnosti se šteje:

(1) priobčitev kopije dela, v celoti ali delu, javnosti;

[...]“

- 16 Člen 12b tega zakona določa:

„Če primerek nekega književnega, znanstvenega ali umetniškega dela avtor tega dela ali njegov pravni naslednik ali tretja oseba z njunim dovoljenjem s prenosom lastništva prvič da v promet v eni od držav članic Evropske unije ali v državi pogodbenici Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, nadaljnje dajanje v promet tega primerka na drugačen način – razen dajanja v najem ali posojanja – ne pomeni kršitve avtorske pravice.“

- 17 Člen 13 navedenega zakona določa:

„Pod reproduciranje književnega, znanstvenega ali umetniškega dela se štejejo prevodi, skladbe, kinematografski posnetki, gledališke priredbe in na splošno vse priredbe ali vsako reproduciranje, v celoti ali deloma, v spremenjeni obliki, ki je ni mogoče šteti za izvirno delo.“

- 18 Člen 13a tega zakona določa:

„Pod reproduciranje književnega, znanstvenega ali umetniškega dela se ne štejejo začasna dejanja reproduciranja, ki so prehodna ali spremljevalna ter so sestavni in bistveni del tehnološkega procesa, katerih edini namen je omogočiti

- (a) prenos po omrežju med tretjimi strankami po posredniku ali
- (b) zakonito uporabo navedenega dela

in ki nimajo nobenega neodvisnega ekonomskega pomena.“

19 Člen 16b(1) zakona o avtorski pravici določa:

„Za kršitev avtorske pravice na literarnem, znanstvenem ali umetniškem delu se ne šteje reproduciranje, ki je omejeno samo na nekaj primerkov in je namenjeno izključno praksi, študiju ali uporabi s strani fizične osebe, ki opravi dejanje reproduciranja brez neposrednega ali posrednega pridobitnega namena ali si zagotovi reprodukcijo zgolj za svoje lastne potrebe.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 20 Združenji NUV in GAU, katerih cilj je varovati interese nizozemskih založnikov, je več založnikov pooblastilo za to, da zagotovita varstvo in spoštovanje avtorskih pravic, ki so jih nanju z izključnimi licencami prenesli imetniki teh pravic.
- 21 Družba Tom Kabinet Holding je edini delničar družbe Tom Kabinet Uitgeverij, ki se ukvarja z založništvom knjig, e-knjig in podatkovnih zbirk, enako kot družba Tom Kabinet. Zadnjenavedena družba upravlja spletno stran, na kateri je 24. junija 2014 ponudila spletno storitev virtualnega trga „rabljenih“ e-knjig.
- 22 Združenji NUV in GAU sta 1. julija 2014 na podlagi zakona o avtorski pravici pri sodniku, pristojnem za izdajo začasnih odredb, pri rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu, Nizozemska) zoper družbe Tom Kabinet, Tom Kabinet Holding in Tom Kabinet Uitgeverij vložili tožbo, ki se nanaša na to spletno storitev. Rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu) je njun predlog zavrnilo, ker po njegovem mnenju na prvi pogled ni bilo dovolj verjetno, da gre za kršitev avtorske pravice.
- 23 Združenji NUV in GAU sta zoper to sodbo vložili pritožbo na Gerechtshof te Amsterdam (pritožbeno sodišče v Amsterdamu, Nizozemska), ki je s sodbo z dne 20. januarja 2015 potrdilo navedeno sodbo, pri čemer je družbi Tom Kabinet prepovedalo ponujanje spletnih storitev, s katerimi se omogoča prodaja e-knjig, ki so bile naložene nezakonito. Zoper to sodbo ni bila vložena kasacijska pritožba.
- 24 Družba Tom Kabinet je 8. junija 2015 spremenila dotlej ponujane storitve in jih nadomestila s storitvijo „Toms Leesclub“ (Tomov bralni klub, v nadaljevanju: bralni klub), pri kateri družba Tom Kabinet nastopa kot trgovec z e-knjigami. Bralni klub proti plačilu nekega denarnega zneska svojim članom ponuja „rabljene“ e-knjige, ki jih je družba Tom Kabinet kupila ali pa so ji jih darovali člani tega kluba. V zadnjenavedenem primeru morajo navedeni člani zagotoviti povezavo za prenos zadevne knjige in izjaviti, da niso obdržali kopije te knjige. Družba Tom Kabinet nato prek spletne strani trgovca prenese e-knjigo in jo označi s svojim digitalnim vodnim znakom, kar naj bi potrjevalo, da je primerek pridobljen zakonito.
- 25 Sprva je bilo mogoče e-knjige, ki so bile na voljo v bralnem klubu, kupiti po ceni 1,75 EUR za e-knjigo. Po plačilu je lahko član e-knjigo prenesel iz spletne strani družbe Tom Kabinet in jo pozneje tej družbi prodal nazaj. Za članstvo v bralnem klubu je moral član plačati mesečno naročnino v višini 3,99 EUR. Za vsako e-knjigo, ki jo je brezplačno zagotovil, je član pri naročnini za naslednji mesec prejel popust v višini 0,99 EUR.

- 26 Od 18. novembra 2015 za pristop k bralnemu klubu ni bilo več treba plačevati mesečne naročnine. Po eni strani je bila cena vsake e-knjige od takrat določena na 2 EUR. Po drugi strani so člani bralnega kluba za pridobitev e-knjige prek tega kluba potrebovali tudi „kredite“, ki so jih lahko pridobili tako, da so temu klubu odplačno ali neodplačno zagotovili neko e-knjigo. Take kredite so lahko kupili tudi ob naročilu.
- 27 Združenji NUV in GAU sta pri rechtbank Den Haag (sodišče v Haagu, Nizozemska) vložili tožbo, s katero sta predlagali, naj se družbam Tom Kabinet, Tom Kabinet Holding in Tom Kabinet Uitgeverij prepove posegati v avtorske pravice njunih članov z dajanjem na voljo in reproduciranjem e-knjig, sicer se tem družbam lahko naloži denarna kazen. Natančneje, ti združenji sta menili, da družba Tom Kabinet v okviru bralnega kluba brez dovoljenja izvaja priobčitev e-knjig javnosti.
- 28 Predložitveno sodišče je v vmesni sodbi z dne 12. julija 2017 ugotovilo, da je treba zadevne e-knjige opredeliti kot „dela“ v smislu Direktive 2001/29 in da ponudba družbe Tom Kabinet v okoliščinah, kakršne so te iz postopka v glavni stvari, ne pomeni priobčitve teh del javnosti v smislu člena 3(1) te direktive.
- 29 Predložitveno sodišče vseeno ugotavlja, da odgovor na vprašanje, ali dajanje na voljo e-knjige na daljavo z odplačnim prenosom za uporabo za nedoločen čas lahko pomeni distribuiranje v smislu člena 4(1) Direktive 2001/29 in ali se zato lahko izčrpa pravica do distribuiranja v smislu člena 4(2) te direktive, ni očitno. Poleg tega se sprašuje, ali lahko imetnik avtorske pravice v primeru nadaljnje prodaje e-knjige na podlagi člena 2 te direktive nasprotuje reproduciranju, ki je potrebno za zakonit prenos primerka, za katerega je pravica do distribuiranja morda izčrpana, med poznejšimi pridobitelji. Odgovor na to vprašanje naj iz sodne prakse Sodišča ne bi bil razviden.
- 30 V teh okoliščinah je rechtbank Den Haag (sodišče v Haagu) prekinilo odločanje in Sodišču predložilo ta vprašanja za predhodno odločanje:
- „1. Ali je treba člen 4(1) Direktive [2001/29] razlagati tako, da je treba ‚v zvezi z izvirnikom ali primerki del [...] kakršno koli javno distribuiranje s prodajo ali drugače‘ v smislu te določbe razumeti kot omogočanje dostopa do e-knjig na daljavo prek prenosa s spleta za uporabo za nedoločen čas (digitalni primerki avtorsko zaščitenih knjig) proti plačilu, s katerim imetnik avtorske pravice pridobi nadomestilo, ki ustreza ekonomski vrednosti primerka njegovega dela?
2. Če je treba na prvo vprašanje odgovoriti pritrdilno, ali je pravica do distribuiranja v zvezi z izvirnikom ali primerki nekega dela v smislu člena 4(2) Direktive [2001/29] v Uniji izčrpana, ko imetnik pravice v Uniji izvede prvo prodajo ali drugačen prenos tega predmeta oziroma se to zgodi z njegovim soglasjem, pri čemer gre za omogočanje dostopa do e-knjig na daljavo prek prenosa s spleta za uporabo za nedoločen čas (digitalni primerki avtorsko zaščitenih knjig) proti plačilu, s katerim imetnik avtorske pravice pridobi nadomestilo, ki ustreza ekonomski vrednosti primerka njegovega dela?
3. Ali je treba člen 2 Direktive [2001/29] razlagati tako, da prenos zakonito pridobljenega izvoda, katerega pravica do distribuiranja je izčrpana, opravljen med poznejšimi pridobitelji, vključuje soglasje za v njem navedeno reproduciranje, če je to reproduciranje nujno za zakonito uporabo tega izvoda, in če je tako, kateri pogoji veljajo pri tem?
4. Ali je treba člen 5 Direktive [2001/29] razlagati tako, da imetnik avtorske pravice ne more več nasprotovati reproduciranju, ki je potrebno za prenos zakonito pridobljenega izvoda, za katerega je pravica do distribuiranja izčrpana, med poznejšimi pridobitelji, in če je tako, kateri pogoji veljajo pri tem?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 31 Najprej je treba opozoriti, da mora Sodišče v okviru postopka sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem iz člena 267 PDEU podati nacionalnemu sodišču koristen odgovor, ki mu omogoča rešitev spora, o katerem odloča. V ta namen mora Sodišče po potrebi preoblikovati predložena vprašanja. Naloga Sodišča je namreč razložiti vse določbe prava Unije, ki jih nacionalna sodišča potrebujejo za odločanje o sporih, ki so jim predloženi, tudi če te določbe niso izrecno navedene v vprašanjih, ki mu jih ta sodišča postavijo (sodba z dne 13. septembra 2016, Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, točka 33 in navedena sodna praksa).
- 32 S tem namenom lahko Sodišče iz vseh elementov, ki jih je predložilo nacionalno sodišče, zlasti iz obrazložitve predložitvene odločbe, izbere elemente navedenega prava, ki jih je treba razložiti ob upoštevanju predmeta spora v glavni stvari (sodba z dne 13. septembra 2016, Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, točka 34 in navedena sodna praksa).
- 33 Čeprav predložitveno sodišče v obravnavanem primeru s prvim vprašanjem Sodišče v bistvu sprašuje, ali navedba „v zvezi z izvirnikom ali primerki del [...] kakršno koli javno distribuiranje s prodajo ali drugače“ iz člena 4(1) Direktive 2001/29 zajema „omogočanje dostopa do e-knjig na daljavo prek prenosa s spleta za uporabo za nedoločen čas [...] proti plačilu“, iz obrazložitve predložitvene odločbe izhaja, da se v sporu, ki ga obravnava to sodišče, postavlja vprašanje, ali dobava e-knjige s prenosom za stalno uporabo te knjige pomeni distribuiranje v smislu tega člena 4(1) ali pa taka dobava spada v okvir pojma „priobčitev javnosti“ iz člena 3(1) te direktive. Bistvo tega vprašanja v sporu o glavni stvari je, ali za tako dobavo velja pravilo o izčrpanju pravice distribuiranja iz člena 4(2) navedene direktive ali pa tako pravilo ne velja, kot je v zvezi s pravico do priobčitve javnosti izrecno določeno v členu 3(3) te direktive.
- 34 Ob upoštevanju teh ugotovitev je treba prvo vprašanje preoblikovati tako, da predložitveno sodišče s tem vprašanjem v bistvu sprašuje, ali dobava e-knjige za stalno uporabo spada pod pojem „priobčitev javnosti“ iz člena 3(1) Direktive 2001/29 ali pod pojem „javno distribuiranje“ iz člena 4(1) te direktive.
- 35 Iz člena 3(1) Direktive 2001/29 izhaja, da imajo avtorji izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo vsakršno obliko priobčitve svojih del javnosti, po žici ali brezžično, vključno z dajanjem svojih del na voljo javnosti tako, da ima vsakdo do njih dostop s kraja in v času, ki si ju sam izbere.
- 36 Člen 4(1) te direktive določa, da imajo avtorji izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo kakršno koli javno distribuiranje izvirnika svojih del ali kopij svojih del s prodajo ali drugače, pri čemer se taka pravica na podlagi člena 4(2) navedene direktive izčrpa v primeru prve prodaje ali prvega drugačnega prenosa lastništva izvirnika dela ali njegove kopije v Uniji, ki se izvrši s strani imetnika pravice ali z njegovim dovoljenjem.
- 37 Niti te določbe niti nobena druga določba Direktive 2001/29 ne omogočajo, da bi se zgolj na podlagi njihovega besedila ugotovilo, ali dobava e-knjige s prenosom za stalno uporabo pomeni priobčitev javnosti, zlasti dajanje del na voljo javnosti tako, da imajo člani javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami, ali dejanje distribuiranja v smislu te direktive.
- 38 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je treba pri razlagi neke določbe prava Unije upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi okvir in cilje, ki jim sledi ureditev, katere del je, in po potrebi zgodovino njenega nastanka (glej v tem smislu sodbi z dne 20. decembra 2017, Acacia in D'Amato, C-397/16 in C-435/16, EU:C:2017:992, točka 31, in z dne 10. decembra 2018, Wightman in drugi, C-621/18, EU:C:2018:999, točka 47 in navedena sodna praksa). Poleg tega je treba besedila prava Unije razlagati, kolikor je mogoče, ob upoštevanju mednarodnega prava, zlasti kadar je namen teh besedil izvajanje

mednarodnega sporazuma, ki ga je sklenila Unija (sodbe z dne 7. decembra 2006, SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, točka 35; z dne 13. maja 2015, Dimensione Direct Sales in Labianca, C-516/13, EU:C:2015:315, točka 23, in z dne 19. decembra 2018, Syed, C-572/17, EU:C:2018:1033, točka 20 in navedena sodna praksa).

- 39 Na prvem mestu je treba navesti, da je, kot izhaja iz uvodne izjave 15 Direktive 2001/29, namen te direktive tudi uresničevanje nekaterih obveznosti, ki jih ima Unija na podlagi MSOILAP. Iz tega izhaja, da je treba pojma „priobčitve javnosti“ in „javno distribuiranje“ iz člena 3(1) oziroma člena 4(1) te direktive razlagati, kolikor je mogoče, v skladu z opredelitvami iz člena 8 oziroma člena 6(1) MSOILAP (glej v tem smislu sodbi z dne 17. aprila 2008, Peek & Cloppenburg, C-456/06, EU:C:2008:232, točka 31, in z dne 19. decembra 2018, Syed, C-572/17, EU:C:2018:1033, točka 21 in navedena sodna praksa).
- 40 V zvezi s tem člen 6(1) MSOILAP opredeljuje pravico do distribuiranja kot izključno pravico avtorjev dovoljevati, da izvirnik in primerki njihovih del postanejo dostopni javnosti s prodajo ali drugačnim prenosom lastninske pravice. Iz besedila skupnih izjav v zvezi s členoma 6 in 7 MSOILAP pa je razvidno, da se „[p]ojma ‚primerki‘ in ‚izvirnik in primerki‘, kakor se uporabljata v teh členih, za katere velja pravica do distribuiranja in dajanja v najem po navedenih členih, [...] nanaša[ta] izključno na posnete primerke, ki se lahko dajo v promet kot materialni predmeti“, tako da navedeni člen 6(1) ne more zajemati distribuiranja nematerialnih del, kot so e-knjige.
- 41 Obrazložiteni memorandum predloga Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi z dne 10. decembra 1997 (COM(97) 628 final, v nadaljevanju: predlog direktive), na podlagi katerega je bila sprejeta Direktiva 2001/29, te ugotovitve potrjuje. V njem je namreč navedeno, da besedilo „vključno s tem, da postanejo [...] dela [avtorjev] dostopna javnosti na način, ki omogoča posameznikom dostop do njih s kraja in v času, ki ju sami izberejo“ iz člena 8 MSOILAP, ki je bilo v bistvu povzeto v členu 3(1) navedene direktive, odraža predlog, ki so ga v zvezi s to problematiko med pogajanjmi podale Evropska skupnost in njene države članice ter ki se nanaša na „interaktivne dejavnosti“.
- 42 Na drugem mestu je Evropska komisija v istem obrazložitenem memorandumu k predlogu direktive poudarila tudi, da ta predlog „pomeni priložnost za dosledno harmonizacijo elektronskega in materialnega distribuiranja zavarovanih vsebin in za jasno razlikovanje prvega od drugega“.
- 43 V tem okviru je Komisija navedla, da interaktivni prenos na zahtevo pomeni novo obliko izkoriščanja intelektualne lastnine, v zvezi s katero so države članice menile, da mora biti zajeta s pravico, da se nadzira priobčevanje javnosti, pri čemer je pojasnila, da je bilo splošno sprejeto, da pravica distribuiranja, ki se uporablja izključno za distribuiranje fizičnih kopij, ne zajema takega prenosa.
- 44 Komisija je v navedenem obrazložitenem memorandumu še dodala, da izraz „priobčitev javnosti“ nekega dela zajema interaktivni prenos na zahtevo, kar potrjuje, da je pravica do priobčitve javnosti upoštevna tudi, kadar je verjetno, da bo imelo več nepovezanih oseb, ki so člani javnosti, na različnih krajih in ob različnih časih posamično dostop do dela, ki je dostopno javnosti na neki spletni strani, pri čemer je pojasnila, da se ta pravica nanaša na kakršno koli priobčitev, „ki ni distribuiranje fizičnih kopij“, materialne kopije, ki se lahko dajo v promet kot materialni predmeti, pa spadajo v okvir pravice distribuiranja.
- 45 Iz istega obrazložitenega memoranduma tako izhaja, da je bil temeljni namen predloga direktive doseči to, da se priobčitve dela javnosti, ki niso distribuiranje fizičnih kopij tega dela, ne bi uvrščale v okvir pojma „javno distribuiranje“ iz člena 4(1) Direktive 2001/29, ampak v okvir pojma „priobčitev javnosti“ iz člena 3(1) te direktive.
- 46 Na tretjem mestu je treba navesti, da je ta razlaga potrjena s ciljem te direktive, kot je naveden v njenih uvodnih izjavah, in sobesedilom, v katero sta umeščena člen 3(1) in člen 4(1) navedene direktive.

- 47 Iz uvodnih izjav 2 in 5 Direktive 2001/29 je namreč razvidno, da je njen namen oblikovanje splošnega in prožnega okvira na ravni Unije, ki bo omogočal razvoj informacijske družbe ter prilagoditev in dopolnitev trenutno veljavne zakonodaje o avtorski in sorodnih pravicah, da bo ta ustrezala tehnološkemu razvoju, zaradi katerega so se pojavile nove oblike izkoriščanja varovanih del (sodba z dne 24. novembra 2011, *Circul Globus București*, C-283/10, EU:C:2011:772, točka 38).
- 48 Poleg tega iz uvodnih izjav 4, 9 in 10 navedene direktive izhaja, da je njen glavni cilj vzpostavitev visoke stopnje varstva avtorjev, da se jim omogoči ustrezno plačilo za uporabo njihovih del, posebno pri priobčitvi javnosti (glej v tem smislu sodbo z dne 19. novembra 2015, *SBS Belgium*, C-325/14, EU:C:2015:764, točka 14 in navedena sodna praksa).
- 49 Da bi se ta cilj dosegel, je treba, kot je poudarjeno v uvodni izjavi 23 Direktive 2001/29, pojem „priobčitev javnosti“ razumeti v širokem pomenu, ki zajema vsakršno priobčitev javnosti, ki ni prisotna na kraju izvora priobčitve, in tako vsako tovrstno oddajanje ali retransmisijo dela v javnost po žici ali na brezžični način, vključno z radiodifuznim oddajanjem (glej v tem smislu sodbi z dne 7. decembra 2006, *SGAE*, C-306/05, EU:C:2006:764, točka 36, in z dne 13. februarja 2014, *Svensson* in drugi, C-466/12, EU:C:2014:76, točka 17 in navedena sodna praksa).
- 50 V uvodni izjavi 25 te direktive je dodano, da imajo imetniki pravic, kot jih določa ta direktiva, izključno pravico dajanja na voljo svojih del javnosti prek interaktivnih prenosov na zahtevo, pri čemer je za take prenose značilno dejstvo, da ima lahko vsak do njega dostop na kraju in v času, ki si ga sam izbere.
- 51 Poleg tega je v uvodnih izjavah 28 in 29 Direktive 2001/29, ki se nanašata na pravico distribuiranja, navedeno, da ta pravica vključuje izključno pravico nadzora „distribuiranja dela, utelešenega v materialnem predmetu“, in da se vprašanje izčrpanja pravice ne pojavi v primeru storitev, še posebej spletnih storitev, ob čemer je pojasnjeno, da je drugače kot pri CD-ROM-ih ali CD-I-jih, pri katerih je intelektualna lastnina fiksirana na materialnem nosilcu, namreč na posamičnem blagu, vsaka spletna storitev pravzaprav dejanje, ki naj bo pogojeno z dovoljenjem, kadar to predvideva avtorska ali sorodna pravica.
- 52 Na četrtem mestu razlaga pravice distribuiranja iz člena 4(1) Direktive 2001/29 v tem smislu, da se ta pravica uporablja le za distribuiranje del, ki so utelešena na fizičnem nosilcu, izhaja tudi iz člena 4(2) te direktive, kot ga je v zvezi z izčrpanjem te pravice razložilo Sodišče, ki je namreč presodilo, da je zakonodajalec Unije s tem, da je v uvodni izjavi 28 navedene direktive uporabil izraza „materialni predmet“ in „ta predmet“, želel avtorjem dati nadzor nad prvim dajanjem vsakega predmeta, na katerem je fiksirana njihova intelektualna stvaritev, na trg Unije (sodba z dne 22. januarja 2015, *Art & Allposters International*, C-419/13, EU:C:2015:27, točka 37).
- 53 Kot je sicer navedlo predložitveno sodišče, je Sodišče glede izčrpanja pravice distribuiranja kopij računalniških programov iz člena 4(2) Direktive 2009/24 presodilo, da iz te določbe ne izhaja, da se to izčrpanje nanaša le na kopije računalniških programov, ki so na materialnem nosilcu, ampak je treba šteti, da se z navedeno določbo, ki se brez podrobnejše opredelitve sklicuje na „prvo prodajo kopije računalniškega programa“, ne razlikuje na podlagi materialne ali nematerialne oblike zadevne kopije (sodba z dne 3. julija 2012, *UsedSoft*, C-128/11, EU:C:2012:407, točka 55).
- 54 Kot pa pravilno navaja predložitveno sodišče in kot je generalni pravobranilec poudaril v točki 67 sklepnih predlogov, e-knjiga ni računalniški program, tako da se posebne določbe Direktive 2009/24 ne uporabijo.
- 55 V zvezi s tem, kot je Sodišče izrecno navedlo v točkah 51 in 56 sodbe z dne 3. julija 2012, *UsedSoft* (C-128/11, EU:C:2012:407), je po eni strani Direktiva 2009/24, ki se posebej nanaša na varstvo računalniških programov, *lex specialis* glede na Direktivo 2001/29. Iz upoštevnihih določb Direktive 2009/24 pa je jasno razvidna volja zakonodajalca Unije, da za namene varstva, ki se zagotavlja s to

direktivo, izenačijo materialne in nematerialne kopije takih računalniških programov, tako da se izčrpanje pravice do distribuiranja iz člena 4(2) Direktive 2009/24 nanaša na vse te kopije (glej v tem smislu sodbo z dne 3. julija 2012, *UsedSoft*, C-128/11, EU:C:2012:407, točki 58 in 59).

- 56 Nasprotno pa zakonodajalec Unije ob sprejetju Direktive 2001/29 v upoštevni določbi te direktive ni želel izenačiti položaja materialnih in nematerialnih kopij varovanih del. Kot je bilo opozorjeno v točki 42 te sodbe, iz pripravljalnega gradiva v zvezi s to direktivo namreč izhaja, da se je želelo vzpostaviti jasno razlikovanje med elektronskim distribuiranjem in materialnim distribuiranjem zaščitene vsebine.
- 57 Po drugi strani je Sodišče v točki 61 sodbe z dne 3. julija 2012, *UsedSoft* (C-128/11, EU:C:2012:407), navedlo, da sta z ekonomskega vidika prodaja računalniškega programa na materialnem nosilcu in prodaja računalniškega programa z naložitvijo prek spleta podobni, saj je prenos s spleta po delovanju enak izročitvi materialnega nosilca, tako da razlaga člena 4(2) Direktive 2009/24 ob upoštevanju načela enakega obravnavanja upravičuje primerljivo obravnavo teh dveh načinov prenosa.
- 58 Vendar pa ni mogoče šteti, da sta dobava knjige na materialnem nosilcu in dobava e-knjige z ekonomskega in funkcionalnega vidika enakovredni. Kot je namreč generalni pravobranilec navedel v točki 89 sklepnih predlogov, se dematerializirani digitalni primerki drugače od knjig na materialnem nosilcu z uporabo ne poslabšajo, tako da so rabljeni primerki popolni nadomestki novih primerkov. Poleg tega izmenjava takih primerkov ne zahteva niti dodatnega truda niti dodatnih stroškov, tako da bi vzporedni trg s takimi rabljenimi deli lahko bistveno bolj vplival na interes imetnikov, da dobijo ustrezno plačilo za svoja dela, kot trg z rabljenimi predmeti, kar bi bilo v nasprotju s ciljem, ki je naveden v točki 48 te sodbe.
- 59 Tudi če bi se štelo, da je treba e-knjigo obravnavati kot kompleksno (glej v tem smislu sodbo z dne 23. januarja 2014, *Nintendo in drugi*, C-355/12, EU:C:2014:25, točka 23), tako da vključuje tako varovano delo kot računalniški program, ki se mu zagotavlja varstvo z Direktivo 2009/24, je treba ugotoviti, da je tak program v primerjavi z delom, vsebovanim v tej knjigi, le pomožen. Kot je namreč generalni pravobranilec navedel v točki 67 sklepnih predlogov, je e-knjiga varovana zaradi svoje vsebine, ki jo je torej treba šteti za njen bistveni element, tako da okoliščina, da je lahko računalniški program del e-knjige, zato da bi jo bilo mogoče brati, ne more povzročiti uporabe takih posebnih določb.
- 60 Predložitveno sodišče navaja še, da dobava e-knjige v okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari, ne izpolnjuje pogojev, ki jih je Sodišče opredelilo za to, da bi se lahko štelo, da gre za priobčitev javnosti v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29. To sodišče zlasti navaja, prvič, da v primeru, v katerem vsebina varovanega dela v ponudbi za prodajo e-knjige na platformi bralnega kluba ni priobčena, ni mogoče šteti, da gre za dejanje priobčitve. Drugič, javnosti naj ne bi bilo, ker je bila e-knjiga dana na voljo le enem članu bralnega kluba.
- 61 V zvezi s tem iz člena 3(1) Direktive 2001/29 izhaja, da pojem „priobčitev javnosti“ združuje dva kumulativna elementa, in sicer priobčitev dela in priobčitev tega dela javnosti (sodba z dne 14. junija 2017, *Stichting Brein*, C-610/15, EU:C:2017:456, točka 24 in navedena sodna praksa).
- 62 Prvič, v zvezi z vprašanjem, ali dobava e-knjige, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, pomeni priobčitev v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29, je treba ugotoviti, kot je bilo navedeno v točki 49 te sodbe, da pojem „priobčitev javnosti“ v smislu zadnjenavedene določbe vključuje vsakršno oddajanje ali retransmisijo dela v javnost, ki ni prisotna na kraju izvora priobčitve, po žici ali na brezžični način.
- 63 Poleg tega je Sodišče v zvezi s pojmom „dajanje na voljo javnosti“ iz iste določbe, ki je del širšega pojma „priobčitev javnosti“, presodilo, da mora neko dejanje, da bi ga bilo mogoče opredeliti za dajanje na voljo javnosti, kumulativno izpolnjevati dva pogoja, navedena v tej določbi, in sicer omogočiti upoštevni javnosti, da ima dostop do varovanega zadevnega predmeta tako s kraja kot

v času, ki si ju vsak izbere sam (glej v tem smislu sodbo z dne 26. marca 2015, C More Entertainment, C-279/13, EU:C:2015:199, točki 24 in 25), pri čemer ni odločilno, ali so osebe, ki to javnost sestavljajo, to možnost uporabile (glej v tem smislu sodbo z dne 14. junija 2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, točka 31 in navedena sodna praksa).

- 64 Kar zadeva posebej dajanje varovanega dela ali predmeta sorodnih pravic na voljo javnosti na način, da ima lahko vsak dostop do njega na kraju in v času, ki si ju sam izbere, iz obrazložitvenega memoranduma k predlogu direktive izhaja, da je „odločilno dejanje tisto, s katerim se da delo na voljo javnosti, to je, da se to delo ponudi na strani, ki je dostopna javnosti, kar je dejanje pred fazo dejanskega prenosa na zahtevo“, in da „ni pomembno, ali je oseba dejansko prenesla delo“.
- 65 V obravnavanem primeru ni sporno, da družba Tom Kabinet daje na voljo zadevna dela vsem osebam, ki se registrirajo na spletni strani bralnega kluba, pri čemer imajo take osebe lahko dostop do teh del s kraja in v času, ki ju same izberejo, zaradi česar je treba zagotavljanje take storitve šteti za priobčitev dela v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29, tudi če te osebe te možnosti ne izkoristijo tako, da bi e-knjigo s te spletne strani dejansko prenesle.
- 66 Na drugem mestu mora biti zavarovano delo, da bi spadalo v pojem „priobčitev javnosti“ v smislu te določbe, dejansko priobčeno javnosti (glej v tem smislu sodbo z dne 14. junija 2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, točka 40 in navedena sodna praksa), pri čemer se navedena priobčitev nanaša na nedoločeno število potencialnih naslovnikov (sodba z dne 7. decembra 2006, SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, točka 37 in navedena sodna praksa).
- 67 Iz obrazložitvenega memoranduma k predlogu direktive pa je razvidno tudi, prvič, kot je bilo opozorjeno v točki 44 te sodbe, da je pravica do priobčitve javnosti upoštevna tudi, kadar je verjetno, da bo imelo več nepovezanih oseb, ki so člani javnosti, na različnih krajih in ob različnem času posamično dostop do dela, ki je dostopno javnosti na neki spletni strani, in drugič, da je javnost sestavljena iz posameznikov.
- 68 V zvezi s tem je Sodišče že imelo priložnost pojasniti, prvič, da pojem „javnost“ vsebuje nek minimalni prag, kar iz tega pojma izključuje premajhno število zadevnih oseb, in drugič, da je treba upoštevati kumulativni učinek, ki izhaja iz dajanja varovanih del – s prenosom – na voljo potencialnim naslovnikom. Upoštevati je torej treba zlasti število oseb, ki imajo hkrati dostop do istega dela, pa tudi koliko izmed teh oseb je imelo dostop do tega dela zaporedoma (glej v tem smislu sodbo z dne 14. junija 2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, točka 41 in navedena sodna praksa).
- 69 V tem primeru pa je treba ob upoštevanju okoliščine, poudarjene v točki 65 te sodbe, da lahko vsaka zainteresirana oseba postane član bralnega kluba, in tega, da v okviru platforme tega kluba ni nobenega tehničnega ukrepa, s katerim bi se zagotovilo, da se v obdobju, v katerem ima uporabnik dela dejansko dostop do njega, prenese le ena kopija tega dela in da ta uporabnik po preteku tega obdobja kopije, ki jo je prenesel, ne more več uporabljati (glej po analogiji sodbo z dne 10. novembra 2016, Vereniging Openbare Bibliotheken, C-174/15, EU:C:2016:856), šteti, da je število oseb, ki ima lahko prek te platforme hkrati ali zaporedoma dostop do istega dela, veliko. Zato je treba šteti – kar mora predložitveno sodišče preveriti ob upoštevanju vseh upoštevnihih elementov – da je bilo zadevno delo priobčeno javnosti v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29.
- 70 Nazadnje, Sodišče je razsodilo, da se za „priobčitev javnosti“ zahteva, da se varovano delo priobči z uporabo posebne tehnične metode, ki se razlikuje od tistih, ki so bile uporabljene dotlej, ali če ne gre za tako metodo, da se priobči novi javnosti, torej javnosti, ki je imetniki avtorske pravice niso upoštevali, ko so dovolili prvotno priobčitev dela javnosti (sodba z dne 14. junija 2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, točka 28 in navedena sodna praksa).

- 71 Ker se dajanje na voljo e-knjige na splošno, kot sta poudarili združenji NUV in GAU, opravlja na podlagi licence za uporabo, ki uporabniku, ki je zadevno e-knjigo prenesel, dovoljuje le branje te knjige na lastnih napravah, je treba v obravnavani zadevi šteti, da gre pri priobčitvi, kakršno izvaja družba Tom Kabinet, za priobčitev javnosti, ki je imetniki avtorske pravice še niso upoštevali, in zato za priobčitev novi javnosti v smislu sodne prakse, navedene v prejšnji točki te sodbe.
- 72 Glede na zgoraj navedeno je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da to, da se javnosti s prenosom dobavi e-knjiga za stalno uporabo, spada v okvir pojma „priobčitev javnosti“ in, natančneje, pojma „dajanje del [avtorjev] na voljo javnosti tako, da imajo člani javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29.

Drugo, tretje in četrto vprašanje

- 73 Ob upoštevanju odgovora na prvo vprašanje na drugo, tretje in četrto vprašanje ni treba odgovoriti.

Stroški

- 74 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

To, da se javnosti s prenosom dobavi e-knjiga za stalno uporabo, spada v okvir pojma „priobčitev javnosti“ in, natančneje, pojma „dajanje del [avtorjev] na voljo javnosti tako, da imajo člani javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi.

Podpisi